

I. Sinteza situației curente, concluziile principale ale analizei situației din sector

Infrastructura calității deține un rol important în procesul de asigurare a calității la toate etapele de producere și comercializare a bunurilor și serviciilor. Conform articolului 173 din Acordul de Asociere, Republica Moldova va asigura în mod progresiv conformitatea cu obiectivele Uniunii Europene în materie de reglementări tehnice, standarde, metrologie, acreditare, evaluarea conformității, sisteme corespunzătoare de supraveghere a pieței, precum și se angajează să urmeze principiile/practica Uniunii Europene.

În context, transformarea sistemului național actual de infrastructură a calității într-un sistem modern, racordat la rigurile europene va facilita obținerea încrederii partenerilor comerciali internaționali în mărfurile și serviciile fabricate în Republica Moldova și va permite diversificarea piețelor de desfacere pentru producătorii autohtoni.

Totodată, în condițiile unei economii naționale deschise, globalizarea comerțului impune schimbarea abordărilor privind supravegherea pieței și protecția consumatorilor, unde consumatorul joacă un rol vital în economia oricărui stat, fiind un factor important care poate influența dezvoltarea economică a statului prin încurajarea concurenței și a inovației în cadrul mediului de afaceri.

Astfel, principalele biective și direcții de dezvoltare a sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului sunt stabilite în următoarele documente de planificare strategică: *Strategia în domeniul protecției consumatorilor pentru anii 2013-2020, Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, Planul de acțiuni al Guvernului 2016-2018.*

În acest sens, întru dezvoltarea sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului, politicile statului ținesc următoarele domenii de intervenție:

- ❖ **Protecția drepturilor consumatorilor și supravegherea pieței.** Consumatorul joacă un rol vital în economia oricărui stat. Cererea consumatorilor pentru o calitate mai bună a unui produs sau serviciu prestat este un factor decisiv în stimularea inovării și implementării tehnologiilor avansate în economie. În context, asigurarea unei transparențe și informarea eficientă în momentul unei tranzacții ca urmare a unei politici bine implementate în domeniul protecției consumatorilor, au ca rezultat soluții mai bune pentru consumatori și o eficiență crescută a pieței.
Ponderea produselor puse la dispoziție pe piață și a serviciilor prestate depistate ca fiind neconforme în ultimii ani este în creștere, acestea fiind un pericol pentru bunăstarea și sănătatea consumatorilor pe de o parte, iar pe de altă parte creează concurența neloyală agenților economici de bună credință. Adoptarea cadrului legal nou referitor la supravegherea pieței în ceea ce privește corespunderea produselor nealimentare introduse pe piață și/sau puse în funcțiune cu cerințele esențiale stabilite în reglementările tehnice vine să asigure protejarea intereselor publice, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului și securitatea consumatorului.
- ❖ **Asigurarea securității industriale.** În conformitate cu reforma instituțională a organelor de control a fost creată Agencia pentru de Supraveghere Tehnică¹ și care este succesor de drepturi și obligațiuni ale Inspectoratului Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industrial Periculoase, Inspecției de Stat în Construcții, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Geodezică, Tehnică și Regim. Astfel, **AST** a preluat atribuții de control în domenii noi, precum siguranța ocupațională în domeniile asigurării apărării împotriva incendiilor și protecției civile, supravegherea pieței privind materialele de construcții și utilajele/obiectele industriale periculoase, arheologie și protecție monumentelor, geodezie și cartografie. Efectivul-limită al Agenției pentru Supraveghere Tehnică constituie 185 de unități, inclusiv 12 unități de personal auxiliar și de deservire tehnică. Totodată, în scopul prevenirii avariilor la obiectele industriale de pe întreg teritoriul țării, AST efectuează supravegherea tehnică de stat, inclusiv cu caracter tehnogen, la circa 4100 de agenți economici, 5400 obiecte industriale periculoase care conțin circa 31020 instalații tehnice și 7900 instalații tehnologice. În context, pentru asigurarea transparenței în activitatea AST, precum și dotarea capacității tehnice este necesar crearea și întreținerea soft-urilor de evidență pe domeniile de activitate ale AST.
- ❖ **Dezvoltarea sistemul național de standardizare.** Standardele de calitate aplicate joacă un rol extrem de important în economie, îmbunătățind fluxul intern și extern de bunuri și servicii, precum și eliminând barierele tehnice în calea comerțului. Către finele anului 2017 au fost preluate în calitate de standarde moldovenești peste 18000 de standarde europene și internaționale, ceea ce constituie circa 75% din necesar. Institutul de Standardizare din Moldova este instituția care asigură alinierea integrală a standardizării naționale la practicile europene, inclusiv prin implementarea în activitatea sa a cerințelor față de organismele de standardizare stabilite la nivel european.
- ❖ **Dezvoltarea sistemului național de metrologie.** Subprogramul respectiv are ca scop gestionarea Bazei Naționale de Etaloane (**BNE**) de către Institutul Național de Metrologie (INM), în scopul transmiterii unităților de măsură SI credibile, de la etaloanele din componența BNE la etaloanele de lucru/mijloacele de măsurare ale operatorilor economici, precum și în scopul recunoașterii rezultatelor măsurărilor efectuate în Republica Moldova la nivel internațional. Realizarea Subprogramului (6804) implică direct și alte acțiuni, care nu sunt acoperite de finanțarea bugetară, dar sunt atribuite INM prin Legea metrologiei și Regulamentul INM, cum ar fi investiții în echipamente metrologice, participarea la activitățile desfășurate în cadrul organizațiilor regionale de metrologie COOMET, WELMEC și EURAMET, gestionarea Fondului Național de DN în domeniul metrologiei, etc.
- ❖ **Dezvoltarea sistemului național de acreditare.** Acreditarea constituie un mijloc excelent de furnizare a încrederii în sistemul național de asigurare a calității, care permite autorităților, economiei țării și societății în general de a se baza pe competențele organismelor de evaluare a conformității și anume: laboratoarelor de încercări, etalonări,

¹ Hotărârea de Guvern nr. 886 din 01.11.2017

verificări metrologice, organisme de certificare și de evaluare a conformității, acreditate și supravegheate de Centrul Național de Acreditare MOLDAC. Obiectivul primordial al MOLDAC constă în semnarea și menținerea Acordului de Recunoaștere Bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA BLA). În acest context la data de 05.10.2017 MOLDAC a obținut statutul de semnatar Acordului în cauză. Pe baza recunoașterii regionale (EA-BLA) și depunerii solicitării cu set de documente necesare, la data de 11.10.2017, MOLDAC a devenit semnatar al Acordului de Recunoaștere Reciprocă ILAC (ILAC-MRA), care sprijină comerțul internațional prin promovarea încrederii internaționale și acceptarea rapoartelor de încercări și inspecție acreditate. Următorul pas este semnarea aranjamentului gestionat de Forumul Internațional de Acreditare (IAF), în domeniile sistemelor de management, produselor, serviciilor, personalului și altor programe similare de evaluare a conformității. Încheierea acestor acorduri sporește acceptarea produselor și serviciilor dincolo de frontierele naționale, creând astfel un cadru care să sprijine comerțul internațional prin eliminarea barierelor tehnice.

II. Provocările majore cu care se confruntă sectorul infrastructurii calității și protecției consumatorului

1. Nivelul înalt de punere la dispoziție pe piață a produselor sau serviciilor presate neconforme cerințelor legislației în vigoare;
2. Majorarea riscurilor în procesul exploataării obiectelor industriale periculoase din cauza termenilor de exploatare depășiți și uzurii înalte a fondurilor fixe de instalații tehnice și tehnologice în cazul a 70-80% din OIP;
3. Capacități instituționale insuficiente pentru exercitarea funcțiilor de supraveghere a obiectelor industriale periculoase;
4. Nerespectarea condițiilor stipulate în certificatul de urbanism; a modului de avizare și coordonarea documentației de proiect/de verificare/corectare a documentației de proiect, precum și nerespectarea calității materialelor utilizate și a lucrărilor de construcții executate;
5. Necesitatea de preluare într-un termen redus a unui număr mare de standarde europene și internaționale, precum și gradul redus de conștientizare a beneficiilor implementării standardelor europene și internaționale;
6. Nivel scăzut de asigurare a trasabilității măsurărilor efectuate în RM la sistemul internațional de unități precum și întârzierea modernizării BNE concomitent cu necesitățile unei economii inovatoare;
7. Insuficiența competențelor personalului intern și extern al MOLDAC, implicat în procesul de acreditare, pentru domeniile solicitate, inclusiv pentru domeniile noi de acreditare, precum și pentru implementarea versiunii noi a standardului de referință ISO/CEI 17011, care este baza evaluărilor paritare.

III. Prioritățile de bază ale sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului pentru perioada anilor 2019-2021

Prioritatea 1. Asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor și consolidarea capacităților instituționale de supraveghere a pieței

Obiectivul 1: Diminuarea cu 5% anual a cazurilor depistate de produse neconforme din numărul total cazuri verificate (agenți economici supuși controalelor) în vederea scăderii riscului de apariție a produselor și serviciilor periculoase pe piață;

Obiectivul 2: Dezvoltarea capacităților decizionale ale consumatorilor prin creșterea numărului consumatorilor educați și informați cu 20% anual;

Obiectivul 3: Crearea menținerea Sistemului național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței care ar sprijini în regim automatizat măsurile de supraveghere către anul 2021.

Prioritatea 2: Diminuarea riscurilor de avarii industriale la obiectele industriale-periculoase, accidente tehnice și de muncă la obiectele în construcții, incendii sau alte situații grave, precum și perfecționarea sistemului instituțional

Obiectivul 1: Creșterea ponderii agenților economici și persoanelor fizice care cunosc riscurile ce țin de obiectele industriale periculoase cu 3% anual;

Obiectivul 2: Majorarea ponderii agenților economici care asigură funcționarea fiabilă a obiectelor în construcții și a celor industriale periculoase cu 5 % anual, prin evaluarea riscurilor și intensificarea măsurilor de prevenire a acestora;

Obiectivul 3: Crearea și asigurarea funcționalității soft-urilor de evidență a obiectelor în construcții, a celor industriale periculoase și asigurarea reingineriei serviciilor publice acordate de Agenție la nivel de 100% până în 2021.

Prioritatea 3: Asigurarea adoptării integrale într-un ritm accelerat a standardelor europene și internaționale în calitate de standarde moldovenești în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE

Obiectivul 1: Adoptarea, către anul 2020, în calitate de standarde moldovenești a 100% de standarde;

Obiectivul 2: Publicarea, către anul 2020, a cel puțin 3000 de standarde europene și internaționale în limba română/rusă;

Obiectivul 3: Promovarea și informarea a cel puțin 3000 persoane despre beneficiile implementării standardelor europene și internaționale către anul 2021;

Obiectivul 4: Publicarea, către anul 2021, a cel puțin 100 materiale informaționale privind beneficiile implementării standardelor europene și internaționale.

Prioritatea 4: Dezvoltarea sistemului național de metrologie prin asigurarea trasabilității și confirmarea capacităților de măsurare ale Republicii Moldova pe plan internațional

Obiectivul 1: Cel puțin 6 etaloane naționale declarate sau modernizate până în anul 2021, în vederea menținerii și dezvoltării BNE;

Obiectivul 2: Cel puțin 50 documente din domeniul metrologie elaborate și implementate până în anul 2021;

Obiectivul 3: Cel puțin 20 capacități de măsurare (CMC) pe domeniile mase și mărimi derivate, fizico-chimie, mărimi termice, electrice, lungimi publicate pînă în anul 2021 în baza de date KCDB.

Prioritatea 5: Consolidarea capacităților instituționale ale Centrului Național de Acreditare (MOLDAC) în scopul menținerii statutului de semnatar a Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare EA BLA, menținerii statutului de semnatar Acordului ILAC-MRA, precum și semnarea și menținerea acordului IAF-MRA

Obiectivul 1: Participarea la 25 de evenimente, anual, organizate de organizațiile europene, internaționale și regionale pentru acreditare;

Obiectivul 2: Participarea evaluatorilor din țările semnatare ale acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea europeană pentru acreditare la evaluările Organismelor de Evaluare a Conformității, efectuate de MOLDAC – 8 participări anual;

Obiectivul 3: Instruirea și aprobarea conform procedurilor EA în calitate de membrii echipelor de evaluare paritară evaluatorilor șefi a MOLDAC cel puțin a 2 persoane.

IV. Impactul priorităților asupra alocării resurselor în sectorul dat

Cheltuielile pentru dezvoltarea sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului sunt finanțate din bugetul de stat. În anul 2018, sectorul a avut o acoperire financiară în valoare de 44,6 mil. lei. Analizând structura bugetului pe priorități pe termen mediu (2019-2021), se constată că cea mai mare pondere a cheltuielilor este destinată pentru **Prioritatea 2**, după care urmează **Prioritatea 1**. În continuare, pentru **Prioritatea 4**, analiza cheltuielilor anuale ale INM pe parcursul ultimilor ani indică că cheltuielile reale, necesare pentru exercitarea de către INM a atribuțiilor sale prevăzute de legislația în vigoare, depășesc esențial volumul de finanțare din bugetul de stat, (9920,5 mii lei), iar veniturile, acumulate din prestarea serviciilor la tarifele aprobate de Guvern nu compensează deficitul bugetar al INM.

În acest context, mai jos sunt prezentate resursele financiare repartizate pe priorități.

Repartizarea bugetului pe prioritățile de dezvoltare ale sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului în perioada 2019-2021

Denumire	2018		2019		2020		2021	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Prioritatea 1: Asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor și consolidarea capacităților de supraveghere a pieței	9662,5	21,7	9962,8	20,9	10172,9	21,0	10415,4	21,2
Prioritatea 2: Diminuarea riscurilor de avarii industriale la obiectele industrial-periculoase	17247,5	38,7	19987,7	41,8	20355,4	42,1	20779,3	42,4
Prioritatea 3: Asigurarea adoptării integrale a standardelor europene și internaționale în calitate de standarde moldovenești	5200,0	11,7	5200,0	10,9	5200,0	10,8	5200,0	10,6
Prioritatea 4: Dezvoltarea sistemului național de metrologie prin asigurarea trasabilității și confirmarea capacităților de măsurare ale Republicii Moldova pe plan internațional	9920,5	22,2	9920,5	20,8	9920,5	20,5	9920,5	20,3
Prioritatea 5: Consolidarea capacităților instituționale ale Centrului Național de Acreditare (MOLDAC)	2580,0	5,7	2700,0	5,6	2700,0	5,6	2700,0	5,5
Total	44610,5	100,0	47771,0	100,0	48348,8	100,0	49015,2	100,0

Tabelul 1: Repartizarea liniei de bază de cheltuieli pe programe/subprograme și pe bugete pe sectorul infrastructura calității și protecția consumatorilor pentru anii 2019-2021 (mii lei)

Denumirea	Cod P1P2	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program: Servicii generale economice și comerciale	50								
Subprogram: Protecția drepturilor consumatorului	5008	8904,9	9576,5	9471,5	9471,5	9662,5	9962,8	10172,9	10415,4
Subprogram: Securitate industrială	5011	6103,28	6431,3	6431,3	6431,3	17247,6	19987,7	20355,4	20779,3
Total program:		15008,18	16007,8	15902,8	15902,8	26910,1	29950,5	30528,3	31194,7
Program: Dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale	68								
Subprogram: Dezvoltarea sistemului național de standardizare	6802	4900,0	4900	4900	4900	5200,0	5200,0	5200,0	5200,0
Subprogram: Dezvoltarea sistemului național de metrologie	6804	8077,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5
Subprogram: Dezvoltarea sistemului național de acreditare	6805	2000,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0
Total program:		14977,5	17400,5	17400,5	17400,5	17700,5	17700,5	17700,5	17700,5
Total pe sector		29985,68	33408,3	33303,3	33303,3	44610,6	47651,0	48228,8	48895,2
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		29985,68	33408,3	33303,3	33303,3	44610,6	47651,0	48228,8	48895,2
Inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Economiei și Infrastructurii		29985,68	33408,3	33303,3	33303,3	44610,6	47651,0	48228,8	48895,2

Indicatori	Documentul de referință	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Agenciei pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței”								
Acțiunea 3 Asigurarea activității și consolidare a capacităților instituționale ale Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (instruire, inclusiv peste hotare, stagiere, promovarea imaginii instituției, servicii de locațiune, dotare tehnică, achiziționarea serviciilor de certificare a Semnăturilor digitale pentru operatori în Registrul de Stat a Controalelor) (APCSP)	Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018" cap. IV litera F; Legea nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor; Hotărârea Guvernului nr.560 din 24.07.2013 Cu privire la aprobarea Strategiei în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020; Hotărârea Guvernului nr. 1089 din 18.12.2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței” Legea nr.7 din 26.02.2016 "Privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare" HG nr.806/29.06.2016 privind modificarea capitolului 3 din Foia de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova;	1544,9	2705,0	2600,0	2600,0	2791,0	3091,3	3301,4	3543,9
<i>Subprogram 5011: Securitate industrială</i> Cost TOTAL		6103,28	6431,3	6431,3	6431,3	17247,6	19987,7	20355,4	20779,3
dintre care:									
Acțiunea 1 Efectuarea controlului și supravegherea calității în construcții, drumuri, supravegherea pieței privind materialele de construcții, protecția consumatorilor în sfera construcțiilor și verificarea volumelor și costul lucrărilor de construcții. (AST)	Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții; Legea nr. 509 din 22.06.1995 drumuri; Legea nr.7 din 26.02.2016, privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare; Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor;	6103,28	6431,3	6431,3	6431,3	9436,4	10935,9	11136,8	11369,0

Indicatori	Documentul de referință	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Hot. Guv. Nr. 360 din 25.06.1996, Anexa 3 privind executarea controlului de stat asupra utilizării investițiilor publice în construcții Hotărârea Guvernului nr. 1088 din 18.12.2017 Cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică								
Acțiunea 2 Efectuarea controlului, supravegherii tehnice de stat a utilajelor, obiectivelor industrial periculoase, supravegherea pieței obiectelor periculoase și protecția consumatorului în sfera securității industriale. (AST)	Legea nr.116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase; Legea nr.7 din 20.02.2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare". comercializare produselor nealimentare art.7 alin.4; Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor	0,0	0,0	0,0	0,0	6431,3	7453,2	7589,0	7748,5
Acțiunea 3 Efectuarea controalelor și supravegherea în domeniul geodeziei și cartografiei (AST)	Legea nr. 778-XV din 25.12.2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică	0,0	0,0	0,0	0,0	984,8	1140,5	1165,3	1186,0
Acțiunea 4 Efectuarea controalelor și supravegherea în domeniul siguranței ocupaționale (AST)	Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10.07.2008, art.232 alin.1	0,0	0,0	0,0	0,0	395,0	458,1	464,3	475,8
Total Program		15008,18	16007,8	15902,8	15902,8	26910,1	29950,5	30528,3	31194,7
Program 68: Dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale									
<i>Subprogram 6802: Dezvoltarea sistemului național de standardizare</i>		4900,0	4900,0	4900,0	4900,0	5200,0	5200,0	5200,0	5200,0
Cost TOTAL									
Actiunea 1 Adoptarea standardelor europene și internaționale în calitate de standarde moldovenești (ISM)	Lege nr.20 din 03.03.2016 cu privire la standardizare națională art. 6, art.11, art.12, art. 16; Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea <i>Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018</i> cap. IV litera F. PNAAA 2017-2019	3500,0	3500,0	3500,0	3500,0	3800,0	3800,0	3800,0	3800,0

Indicatori	Documentul de referință	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Acțiunea 2 Publicarea standardelor europene și internaționale în limba română/rusă (ISM)	Lege nr.20 din 03.03.2016 cu privire la standardizare națională art. 6, art.11, art.12, art. 16; Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea <i>Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018</i> cap. IV litera F. PNAAA 2017-2019	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Acțiunea 3 Promovarea beneficiilor implementării standardelor europene și internaționale (ISM)	Lege nr.20 din 03.03.2016 cu privire la standardizare națională art. 6, art.11, art.12, art. 16; Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea <i>Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018</i> cap. IV litera F. PNAAA 2017-2019	400,0	400,0	400,0	400,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Acțiunea 4 Participarea la lucrările comitetelor tehnice, la ședințele de lucru ale organizațiilor europene și internaționale de standardizare, inclusiv achitarea cotizațiilor de membru la Comisia Electrotehnică Internațională (IEC), Comitetul European pentru Standardizare în Electrotehnică (CENELEC) și Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI) (ISM)	Lege nr.20 din 03.03.2016 cu privire la standardizare națională art. 6, art.11, art.12, art. 16; Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea <i>Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018</i> cap. IV litera F. PNAAA 2017-2019	0,0	0,0	0,0	0,0	1100,0	1100,0	1100,0	1100,0
<i>Subprogram 6804: Dezvoltarea sistemului național de metrologie</i>		8077,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5	9920,5
Cost TOTAL									
dintre care:									
Acțiunea 1 Asigurarea trasabilității și confirmarea capabilităților de măsurare ale Republicii Moldova prin menținerea bunei funcționări a BNE și recunoașterea etalonărilor (INM)	Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea <i>Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018</i> Capitolul IV litera F. Legea metrologiei nr.19 din 04.03.2016, art. 5, (4), 1) lit. b), lit. f), (4), 2) lit. h); Planul național de acțiuni pentru implementarea <i>Acordului de</i>	8077,5	8447,5	8447,5	8447,5	7397,5	7397,5	7397,5	7397,5

Indicatori	Documentul de referință	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
			4	5	6		7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Asociere RM-UE 2017-2019, Titlul V, Capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/30.12.2016)</i>								
Acțiunea 2 Asigurarea trasabilității și confirmarea capabilităților de măsurare ale Republicii Moldova prin diseminarea unităților de măsură de la BNE la etaloanele de lucru și mijloacele de măsurare ale operatorilor economici (INM)	Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea <i>Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018</i> Capitolul IV litera F; Legea metrologiei nr. 19 din 04.03.2016, art. 5, (4), 1) lit. b), lit. d), (4), 2) lit. h);	0,0	0,0	0,0	0,0	1050,0	1050,0	1050,0	1050,0
Acțiunea 3 Cooperarea cu organizațiile de metrologie europene WELMEC și EURAMET și participarea la activitățile acestora în scopul consolidării capacităților instituționale ale INM (INM)	Legea metrologiei nr.19 din 04.03.2016, art. 5, (4), 1) lit. b), lit. f); Planul național de acțiuni pentru implementarea <i>Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, Titlul V, Capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/30.12.2016)</i>	0,0	1473,0	1473,0	1473,0	1473,0	1473,0	1473,0	1473,0
<i>Subprogram 6805: Dezvoltarea sistemului național de acreditare</i> Cost TOTAL		2000,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0	2580,0
dintre care:									
Acțiunea 1 Consolidarea continuă a capacităților instituționale ale MOLDAC (MOLDAC)	Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității art.5, alin.(1), lit.a), art.;8 alin.(1), lit.b), lit.i), n), alin.(2), lit.f), art.9 Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018 capitolul IV litera F. Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/30.12.2016).	667,5	1240,0	1240,0	1240,0	840,0	840,0	840,0	840,0
Acțiunea 2 Asigurarea activității de colaborare a MOLDAC cu Organizațiile Europene Internaționale și Regionale (MOLDAC)	Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității art.5, alin.(1), lit.a), art.;8 alin.(1), lit.b), lit.i), n), alin.(2), lit.f), art.9	594,2	1340	1340	1340	880,0	880,0	880,0	880,0

Indicatori	Documentul de referință	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018 capitolul IV litera F. Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/30.12.2016).								
Acțiunea 3 Menținerea sistemului informațional automatizat SIA Acreditare și elaborarea documentelor normative noi (MOLDAC)	Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității art.5, alin.(1), lit.a), art.;8 alin.(1), lit.b), lit.i), n), alin.(2), lit.f), art.9 Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018 capitolul IV litera F. Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/30.12.2016).	355,5	0,0	0,0	0,0	705,0	300,0	300,0	300,0
Acțiunea 4 Participarea evaluatorilor din țările semnatare ale acordului de recunoaștere multilateral cu Cooperarea europeană pentru Acreditare la evaluările Organismelor de Evaluare a Conformității, efectuate de MOLDAC (MOLDAC)	Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, art.5, alin.(1), lit.a); Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/ 30.12.2016) Hotărîrea Guvernului nr.77 din 25.01.2013 privind reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor”	360,8	0,0	0,0	0,0	95,0	400,0	400,0	400,0
Acțiunea 5 Pregătirea evaluatorilor șefi din cadrul MOLDAC în calitate de evaluator EA pentru participare în evaluările paritare ale Organismelor de Acreditare	Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, art.5, alin.(1), lit.a);	22,0	0,0	0,0	0,0	60,0	160,0	160,0	160,0

Indicatori	Documentul de referință	2017 executat	CBTM 2018-2020			Aproba t buget 2018	CBTM 2019-2021		
			2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
semnatare EA MLA, prin participarea la instruirea în calitate de Evaluator EA în formare (MOLDAC)	Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/ 30.12.2016). Hotărîrea Guvernului nr.77 din 25.01.2013 privind reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor”								
Total Program		14977,5	17400,5	17400,5	17400,5	17700,5	17700,5	17700,5	17700,5
Total Sector		29985,68	33408,3	33303,3	33303,3	44610,6	47651,0	48228,8	48895,2

B.2. Măsurile politice – în curs de desfășurare care nu au fost reflectate în linia de bază de cheltuieli

Tabelul 3: Principalele acțiuni/măsurile de politica din sector care nu au fost reflectate în limitele de cheltuieli pe programe/sub-programe pe infrastructura calității și protecția consumatorilor pentru 2019-2021 (mii lei)

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Acțiunea 1 Creșterea capacităților de măsurare și confirmarea lor, prin dezvoltarea BNE (dotarea cu etaloane itinerante și soft) (INM)	Programul 68 Subprogramul 6804: <i>Dezvoltarea sistemului național de metrologie</i>	Legea metrologiei nr. 19 din 04.03.2016, art. 5, alin. (4), (1) lit. b), lit. f); PNAAA 2017-2019; Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018, capitolul IV litera F; Hotărârea Guvernului nr.4 din 14.07.2014 cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității, Componenta V, Obiectivul 3;	2019	2700,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2700,0	0,0	0,0
2.	Acțiunea 2 Îmbunătățirea condițiilor de utilizare a BNE prin asigurarea condițiilor exigente de mediu (vibrație, câmpuri electromagnetice, șocuri mecanice, reparația laboratoarelor) (INM)	Programul 68 Subprogramul 6804: <i>Dezvoltarea sistemului național de metrologie</i>	Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018, capitolul IV litera F; Hotărârea Guvernului nr.4 din 14.07.2014 cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității, Componenta V, Obiectivul 3;	2019	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	0,0
3.	Acțiunea 3 Asigurarea activității de colaborare a MOLDAC	Programul 68	Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de	2011-2020	10389	594,2	760,0	760,0	760,0	880,0	120,0	120,0	120,0

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/ denumirea P1P2	Documentul de referința/ adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat pînă la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	cu Organizațiile Europene Internaționale și Regionale (MOLDAC)	<i>Subprogramul 6805 Dezvoltarea sistemului național de acreditare</i>	acreditare și de evaluare a conformității art.5, alin.(1), lit.a), art.8 alin.(1), lit.b), lit.i), n), alin.(2), lit.f), art.9 Hotărîrea Guvernului nr.890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni a Guvernului 2016-2018 capitolul IV litera F. Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019, capitolul 3, acțiunea 173 (HG nr. 1472/30.12.2016).										
Total Program							760,0	760,0	760,0	880,0	3320,0	120,0	120,0
4.	Acțiunea 4 Efectuarea controalelor și supravegherea în domeniul siguranței ocupaționale, precum și în domeniul siguranței anti-incendiare și protecție civilă (AST)	Programul 50 <i>Subprogramul 5011 Securitate industrială</i>	Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10.07.2008, art.232 alin.1; Legea nr. 267-XIII din 09.11.1994, art.23, privind apărarea împotriva incendiilor.	2019-2021	28061,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9353,9	9353,9	9353,9
5.	Acțiunea 5 Asigurarea funcționalității și transparenței în activitatea Agenției pentru Supraveghere Tehnică, dintre care: a) crearea și întreținerea soft-urilor de evidență necesare pe	Programul 50 <i>Subprogramul 5011 Securitate industrială</i>	Legea nr.116/2012, Art.18 alin.(11) lit.d) și e)	2019-2021	8200,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5200,0	1500,0	1500,0

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/denumirea P1P2	Documentul de referința/adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat pînă la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	domeniile de activitate ale AST; b) procurarea activelor imobilizate (utilaje, echipamente și mijloacelor de transport); c) acoperirea majorărilor cheltuielilor pentru locațiunea și întreținerea încăperilor de serviciu. (AST)												
Total Subprogram 5011							0,0	0,0	0,0	0,0	14553,9	10853,9	10853,9
6.	Acțiunea 6 Asigurarea funcționării Sistemului de schimb rapid de informații cu privire la produsele nealimentare periculoase între autoritățile de supraveghere a pieței la nivel național (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020 (Hotărârea Guvernului nr. 560 din 24.07.2013); HG nr. 1116 din 07.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Sistemului de schimb rapid de informații privind produsele periculoase;	2019-2021	240,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	120,0	60,0	60,0
7.	Acțiunea 7 Elaborarea și menținerea paginii web a APCSP (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	-	2019-2021	140,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	30,0	30,0
8.	Acțiunea 8 Achiziționarea serviciilor de asistență tehnică, dezvoltare și mentenanță software a	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i>	Legea nr.131/08.06.12 Hotărârea Guvernului nr. 1089 din 18.12.2017 „Cu privire la organizarea	2019-2021	411,8	32,0	107,0	107,0	107,0	107,0	220,3	95,6	95,9

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/ denumirea P1P2	Documentul de referința/ adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat pînă la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	<i>Programului INSPECT și Programului contabil IC</i> , pentru asigurarea operării/ procesării/ evidenței /păstrării datelor cu privire la activitatea APCSP, precum și achiziționarea semnăturilor digitale pentru accesarea securizată a RSC-ului (APCSP)	<i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	și funcționarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței” Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020 (Hotărârea Guvernului nr. 560 din 24.07.2013);										
9.	Acțiunea 9 Efectuarea sondajelor în scopul stabilirii indicelui de informare și încredere a consumatorului (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020 (Hotărârea Guvernului nr. 560 din 24.07.2013);	2019-2021	880,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	440,0	0,0	440,0
10.	Acțiunea 10 Asigurarea funcționalității APCSP: a) închirierea sediului pentru desfășurarea activității de bază a APCSP: oficii, laboratoare de testare expres, sală de ședințe, spații auxiliare (arhivă, depozit, sală server), call-centru, birou de audiență a consumatorilor; b) procurarea mobilierului pentru crearea condițiilor adecvate de muncă, conform normelor stabilite; c) procurarea tehnicii de calcul	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.131/08.06.12HG nr.936 din 09.12.2011 privind crearea Agenției pentru Protecția Consumatorilor; Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020	2019-2021	11970,0	1317,0	779,1	674,1	674,1	1155,0	4760,0	3495,0	3715,0

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/denumirea P1P2	Documentul de referința/adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat pînă la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	(laptopuri, computere, scannere, printere color) și deservirea tehnică; d) modernizarea Centrului APCSP (call-centru) de recepție 24/24 a apelurilor telefonice. (APCSP)												
11.	Acțiunea 11 Achiziționarea unui automobil specializat pentru transportarea echipamentelor - test în teren și mentenanța acestuia (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, Legea nr.7 din 26.02.2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare	2019-2021	570,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	470,0	50,0	50,0
12.	Acțiunea 12 Dezvoltarea capacităților profesionale a angajaților APCSP prin formarea profesională continuă, în special: a)instruiri pentru dezvoltarea capacităților de depistarea a produselor contrafăcute (falsificate); b)cursuri de dezvoltarea a abilităților de comunicare cu publicul, inclusiv prin mijloacele mass-media; c)cursuri de studiere a limbii engleze (2 nivele) d)curs de instruire aprofundată (2 persoane) la producătorul testerului computerizat; ”APOLLO-600” pentru	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.131/08.06.12; HG nr.1089/2017 privind crearea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și supravegherea pieței; Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020	2019-2021	3805,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1750,0	920,0	1135,0

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/ denumirea P1P2	Documentul de referința/ adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat pînă la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	însușirea modului de testare a produselor electrice / electronice (producători Marea Britanie); e)familiarizarea și preluarea celor mai bune practici ale statelor UE în domeniile de competență (APCSP)												
13.	Acțiunea 13 Efectuarea testărilor prin plasarea probelor de arbitraj, în laboratoare acreditate, inclusiv peste hotarele țării (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.7/2016; Legea nr.105/2003; Legea nr.422/2006. Hotărârea Guvernului nr. 1089 din 18.12.2017;	2019-2021	5400,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1800,0	1800,0	1800,0
14.	Acțiunea 14 Elaborarea și menținerea softului pentru crearea bazei de date a agenților economici pasibili controlului cu racordarea la registrele altor autorități (ASP, BNS, SFS, Serviciul vamal) și RSC (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.131/08.06.12; Legea nr.7/2016; Legea nr.105/2003;	2019-2021	490,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	350,0	70,0	70,0
15.	Acțiunea 15 Elaborarea și editarea materialelor informaționale și promoționale: a)pliante pentru fiecare domeniu de competență, fișe informaționale, autocolante și alte materiale cu informații, inclusiv în transportul public, etc;	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020; Legea nr.7/2016; Legea nr.105/2003;	2019-2021	4700,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2550,0	1050,0	1100,0

Ordinea priorității	Acțiunile / măsurile de politica	Codul/denumirea P1P2	Documentul de referința/adoptare	Perioada de implementare	Costul total al acțiunii	Executat pînă la sfârșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2018-2020		
							2017	2018	2019		2019	2020	2021
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	b)broșuri, ghiduri legislative și tematice, cu suportul experților; c)revista "Anuarul APCSP", editarea a 1000 exemplare anual (APCSP)												
16.	Acțiunea 16 Elaborare și difuzare sporturi video și filmulețe de scurt metraj și amplasarea panourilor informaționale în locurile cu vizibilitate maximă și flux sporit de persoane, lansate în scop de sensibilizare a publicului (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, Directivele UE nr. 2011/83; 99/44; 2008/48	2019-2021	1680,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1480,0	50,0	150,0
17.	Acțiunea 17 Organizarea evenimentului de promovare a imaginii APCSP și a celor mai bune practici în vederea apărării drepturilor și intereselor consumatorilor "Gala Consumatorilor", precum și desfășurarea concursului "Alege! Este dreptul tău" în rândurile tinerilor consumatori" (APCSP)	Programul 50 <i>Subprogramul 5008</i> <i>Protecția drepturilor consumatorilor</i>	Legea nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, Directivele UE nr. 2011/83; 99/44; 2008/48 Strategia în domeniul protecției consumatorilor 2013-2020. Directivele UE nr. 2011/83; 99/44; 2008/48	2019-2021	3900,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1300,0	1300,0	1300,0
Total Subprogram 5008							886,1	781,1	781,1	1262,0	15320,3	8920,6	9945,9
Total Program 50							886,1	781,1	781,1	1262,0	29874,2	19774,5	20799,8